

УДК 378.2

*В'ячеслав Різник,
кандидат педагогічних наук, доцент,
доцент кафедри професійної освіти
ДВНЗ «Переяслав-Хмельницький державний педагогічний
університет імені Григорія Сковороди»
(м. Переяслав-Хмельницький, Україна);*

*Надія Різник,
старший викладач кафедри професійної освіти
ДВНЗ «Переяслав-Хмельницький державний педагогічний
університет імені Григорія Сковороди»
(м. Переяслав-Хмельницький, Україна)*

ТЕХНОЛОГІЧНІ АСПЕКТИ ФОРМУВАННЯ ГОТОВНОСТІ МАЙБУТНІХ ПЕДАГОГІВ ПРОФЕСІЙНОГО НАВЧАННЯ ДО ПРОФЕСІЙНОЇ ДІЯЛЬНОСТІ

Стаття присвячена проблемі формування готовності майбутніх педагогів професійного навчання до професійної діяльності. Предметом дослідження є технологія формування готовності майбутніх педагогів професійного навчання до професійної діяльності. Метою статті є дослідження та обґрунтування структурних компонентів технології формування готовності майбутніх педагогів професійного навчання до професійної діяльності.

Запропоновані підходи та обґрунтовані структурні компоненти технології формування готовності майбутніх педагогів професійного навчання до професійної діяльності можуть використовуватися викладачами вищих навчальних закладів з метою підвищення ефективності професійної підготовки студентів.

Ключові слова: професійна підготовка, професійна діяльність, педагог професійного навчання, педагогічна технологія, структурні компоненти технології, готовність, формування готовності, технологія формування готовності.

Стаття посвячена проблеме формирования готовности будущих педагогов профессионального обучения к профессиональной деятельности. Предметом исследования является технология формирования готовности будущих педагогов профессионального обучения к профессиональной деятельности. Целью статьи является исследование и обоснование структурных компонентов технологии формирования готовности будущих педагогов профессионального обучения к профессиональной деятельности.

Предложенные подходы и обоснованные структурные компоненты технологии формирования готовности будущих педагогов профессионального обучения к профессиональной деятельности могут использоваться преподавателями высших учебных заведений с целью повышения эффективности профессиональной подготовки студентов.

Ключевые слова: профессиональная подготовка, профессиональная деятельность, педагог профессионального обучения, педагогическая технология, структурные компоненты технологии, готовность, формирование готовности, технология формирования готовности.

The article is sanctified to the problem of forming readiness of future vocational training teachers to professional activity. The article researching is technology of forming of readiness of future teachers of the vocational training to professional activity. The aims of the article are development and ground structural components forming technology of readiness future teachers of the vocational training to professional activity.

The paper used the theoretical research methods: analysis and synthesis of pedagogical, psychological and educational literature, comparison, systematization, that allowed generalizing the theoretical material on the research problem, substantiate the essence of educational technology and reveal the structural components forming technology of readiness future teachers of the vocational training to professional activity.

The proposed approaches and proved technology readiness of future vocational training teachers to professional activity can be used by teachers of higher educational institutions in order to increase the efficiency students vocational training.

Forming technology of readiness future teachers of the vocational training to professional activity is seen as the educational process designed for manufacturability criteria, as a set of goals, objectives, content, methods and techniques, the consistent implementation of which will lead to the readiness formation of the future teachers vocational training to professional activity. Formation technology of readiness future teachers of vocational training to professional activity is a complex system of concerted actions aimed at the simultaneous development of both professional knowledge and skills and the personality vocational training of the future teacher.

Key words: *training, professional activities, teacher training, pedagogical technology, the structural components of readiness technology, formation of readiness, the technology formation of readiness.*

Постановка проблеми. Сучасний ринок праці вимагає від випускника не лише глибоких теоретичних знань, а й здатності самостійно застосовувати їх у нестандартних, постійно змінюваних життєвих ситуаціях, переходу від суспільства знань до суспільства життєво компетентних громадян. Ключовим завданням освіти у XXI столітті є розвиток мислення, орієнтованого на майбутнє [6].

В умовах формування інноваційного суспільства функціональними особливостями освіти є не тільки здатність надавати тим, хто навчається, нагромаджений в попередні роки обсяг знань та навичок, але й підвищувати здатність до сприйняття та використання на практиці нових наукових ідей, технічних інструментів та методів виробництва, формувати у працівників підприємницькі здібності, ініціативу та новаторство [3, с. 3].

Входження України у світовий освітній простір супроводжується суттєвими змінами в педагогічній теорії й освітній практиці. Головна з них – усунення обмежень у професійній діяльності, що дозволяє сприймати значно більше коло зовнішніх явищ. Зменшення упереджених, а головне – нав'язаних думок і суджень та, відповідно, збільшення потоку інформації забезпечує необхідну свободу дій, своєчасне реагування на зовнішні зміни. В результаті цього педагог набуває нових здібностей: готовність до реагування на несподіванки, готовність до прийняття самостійних рішень, що потребують певного ризику, готовність нести за них відповідальність, критичність в оцінці власних і чужих дій [1].

Одночасно зростають вимоги щодо професійної майстерності, культури професійного мислення майбутнього педагога професійного навчання, його готовності до професійної діяльності тощо. За таких умов особливої актуальності набуває потреба наукових пошуків, присвячених дослідженню технології формування готовності майбутнього педагога професійного навчання до професійної діяльності.

Аналіз досліджень і публікацій. Проблемі педагогічних технологій присвячені роботи таких науковців як: С. Вітвицької, І. Гавриш, В. Євдокимова, М. Кларіна, О. Падалка, В. Паламарчук, О. Пехоти,

І. Підласого, С. Сисоевої, Г. Селевка, В. Сластьоніна та інші. Вивченням готовності до діяльності займалися такі науковці: М. Дьяченко, І. Гавриш, Л. Кадченко, Л. Кондрашова, М. Кулакова, А. Линенко, О. Міщенко, Р. Нью, В. Стасюк, С. Тарасова, Д. Узнадзе та ін.

Виділення невіршених раніше частин проблеми. Незважаючи на вагомий результати наукових пошуків у цих напрямках, поза увагою дослідників залишаються важливі технологічні аспекти формування готовності майбутніх педагогів професійного навчання до професійної діяльності. Зокрема на сьогодні відсутні наукові розробки присвячені технології формування готовності майбутніх педагогів професійного навчання до професійної діяльності.

Метою даної статті є розробка та обґрунтування структурних компонентів технології формування готовності майбутніх педагогів професійного навчання до професійної діяльності.

Постановка завдання. Виходячи з мети, ми визначили перед собою ряд завдань: здійснити аналіз наукової літератури з проблеми визначення змісту та структури педагогічної технології; визначити зміст і структуру технології формування готовності майбутніх педагогів професійного навчання до професійної діяльності.

Виклад основного матеріалу. Вирішальну роль у навчальному процесі професійно-технічного навчального закладу відіграють саме педагоги професійного навчання, адже вони організовують пізнавальну діяльність учнів. Планомірно організована діяльність педагога професійного навчання та учнів спрямована на забезпечення оволодіння учнями професійними знаннями, уміннями і навичками, уміннями самостійно аналізувати виробничі ситуації і знаходити способи їх вирішення, а також на розвиток розумових і фізичних здібностей учнів [10].

Природа професійної діяльності педагога вимагає нового педагогічного мислення, ціннісними установками якого є пріоритет особистісно-орієнтованого навчання. У професійно-технічні навчальні заклади повинні приходити фахівці, що володіють не тільки сумою певних знань і умінь з окремої дисципліни, але і ті, що мають багатий внутрішній потенціал особистісних якостей, які сприяють самоосвіті впродовж усього життя, нового бачення сенсу професійної діяльності [1].

На думку О. Коваленко, надзвичайно важливою стає проблема аналізу діяльності інженера-педагога, виділення його професійно значущих якостей, необхідних для роботи, визначення способів їх формування в період одержання базової освіти у вищому навчальному закладі, а також у системі підвищення кваліфікації [5, с. 6].

Загалом сучасна підготовка майбутніх педагогів професійного навчання відповідно до суспільних вимог вимагає оптимізації навчального процесу, збільшення обсягу інформації, яку необхідно засвоїти студентам протягом навчання, залучення такої діяльності до навчального процесу, що адекватно

професійній. Отже, нагальною є проблема розробки ефективної технології формування готовності майбутніх педагогів до професійної діяльності.

З педагогічного погляду поняття «технологія» означає: сукупність знань, відомостей про послідовність виконання певних операцій; проведення різних операцій, що здійснюються певним способом і в певній послідовності; сукупність способів і методичних прийомів, що використовуються у навчально-виховному процесі; технологічний процес [8, с. 70].

І. Гавриш термін «педагогічна технологія» розглядає у трьох вимірах: науковознавчому (для позначення нової галузі педагогічної науки, предметом якої є технологічні процеси в освітній сфері); процесуально-описовому (для алгоритмізованого опису навчально-виховного процесу); процесуально-дієвому (для позначення реального педагогічного процесу, що розроблений і побудований відповідно до вимог технологічного підходу).

Значні розбіжності в трактуванні терміну «педагогічні технології» ми зустрічаємо і в межах одного підходу. Так, при розгляді педагогічної технології з діяльнісних позицій (процесуально-діяльнісний аспект) її трактують і як сукупність науково обґрунтованих способів організації педагогічної діяльності, здійснення яких призводить до оптимального вирішення поставлених завдань (М. Мисливець), і як упорядковану сукупність дій, операцій, процедур, що забезпечує досягнення високого результату в умовах навчально-виховного процесу, що змінюються (В. Сластьонін), і як сукупність психолого-педагогічних прийомів, методів навчання, виховних засобів (Б. Лихачов).

Педагогічна технологія дає повну уяву про навчально-виховний процес, спрямований на цілком визначений результат і включає обов'язковий опис початкового й кінцевого станів процесу, складу його учасників, цілі і завдання, принципи реалізації та управління, зміст, методи і форми організації, хід процесу тощо. Педагогічна технологія в загальнопедагогічному розумінні характеризує цілісний освітній процес з його метою, змістом і методами навчання [7, с. 24].

Як зазначає І. Смолюк: «Педагогічна технологія – це проект (модель) навчально-виховного процесу у вищих закладах освіти, який визначає структуру та зміст навчально-пізнавальної діяльності самого студента, його бачення стати професіоналом високої проби» [9, с. 11]. Існує загальноприйняте уявлення про технологію як конструювання навчального процесу за певною схемою [3, с. 66].

Спільним в усіх визначеннях є спрямування педагогічної технології на підвищення ефективності навчального процесу, що гарантує досягнення запланованих результатів навчання [3, с. 66].

Загальною тенденцією останніх десятиліть в українській і зарубіжній педагогіці є перехід до тлумачення педагогічної технології на засадах системного підходу, який розглядається як її методологічна основа. У науковознавчому контексті педагогічна технологія починає розумітися як

галузь педагогічної науки, що вивчає та проектує педагогічні системи; у процесуально-діяльнісному – як навчально-виховний процес, спроектований за критеріями технологічності, у процесуально-описовому – як модель педагогічної системи.

З метою розробки технології формування готовності майбутніх педагогів професійного навчання до професійної діяльності, аналізувались наукові підходи щодо структури педагогічної технології.

Відсутність у педагогіці єдиних позицій щодо трактування основних понять технологічного підходу в освіті призвела до співіснування серед науковців досить строкатих за суттю поглядів на структуру педагогічної технології (В. Євдокимов, М. Мисливець, І. Прокопенко, Г. Селевко та ін.).

В. Євдокимов та І. Прокопенко до компонентів педагогічної технології відносять: організаційні форми, навчально-виховний процес, викладачів та засоби навчання. Г. Селевко виокремлює такі структурні компоненти педагогічної технології: концептуальну основу; змістову частину навчання: цілі навчання (загальні й конкретні), зміст навчального матеріалу; процесуальну частину: організацію навчального процесу, методи та форми навчально-пізнавальної діяльності учнів, методи й форми діяльності вчителя; діяльність учителя з управління процесом засвоєння матеріалу; діагностику навчально-виховного процесу. В. Бондар складовими компонентами процесу навчання вважає: цільовий, стимулюючо-мотиваційний, операційно-діяльнісний (форми, методи, засоби навчання), контрольню-регулюючий і оцінно-результативний [2, с. 69].

Ми дотримувались більше позиції Г. Селевка, тобто розглядали такі структурні компоненти педагогічної технології: концептуальна основа, змістова частина, процесуальна частина, діагностика. Також при розробці технології формування готовності майбутніх педагогів професійного навчання до професійної діяльності брали за основу підхід Н. Тализіної, тобто враховували не тільки освітньо-кваліфікаційні характеристики майбутніх фахівців, а й цивілізаційні та національні тенденції розвитку освіти в XXI столітті.

Відповідно до критеріїв технологічності першим кроком створення будь-якої педагогічної технології є визначення її мети. Вона в наукових працях визначається як очікуваний конкретний результат навчально-виховного процесу, виражений у педагогічних термінах.

При формулюванні концептуальної мети технології формування готовності майбутніх педагогів професійного навчання до професійної діяльності ключовою була ідея розгляду технології на засадах системного підходу в процесуально-діяльнісному контексті.

Цільовим компонентом технології формування готовності майбутніх педагогів професійного навчання є становлення майбутніх фахівців як суб'єктів професійної діяльності, спроможних до ефективної реалізації професійних функцій в сучасних умовах.

Наступний крок створення технології формування готовності майбутніх педагогів професійного навчання до професійної діяльності – це визначення її змісту.

У контексті когнітивного підходу поняття «зміст освіти» трактується як система наукових знань, умінь і навичок, якими повинна оволодіти людина в процесі навчання (Ю. Бабанський, І. Харламов, Г. Щукіна, М. Ярмаченко та ін.).

Згідно з особистісно-орієнтованим підходом зміст освіти визначається як зміст процесу прогресивних змін властивостей і якостей особистості.

В останні десятиріччя все більше визнання серед педагогічної спільноти отримує ідея формування змісту освіти в контексті культурологічного підходу, в основі якого лежить положення про те, що єдиним джерелом змісту освіти є культура в найширшому її розумінні.

Сьогодні надзвичайно перспективним вважається компетентісний підхід до визначення змісту освіти. У межах даного підходу структурними компонентами змісту освіти є: надпредметні, загальнопредметні та спеціальнопредметні компетентності.

Визначаючи змістовий компонент технології формування готовності майбутніх педагогів професійного навчання до професійної діяльності, ми ґрунтувалися на загальногалузевих та предметних компетентностях, розглядаючи їх як складові готовності.

На основі аналізу теоретико-експериментальних досліджень дидактів (В. Краєвського, В. Ледньова, І. Лернера та ін.), можна виділити три ієрархічні рівні формування змісту освіти: рівень загальнотеоретичного уявлення; рівень навчального предмета (курсу); рівень навчального матеріалу.

На першому – загальнотеоретичному рівні – зміст освіти фіксується у вигляді узагальненого системного уявлення про склад, структуру й функції соціального досвіду, який має опанувати молоде покоління.

Діяльність з формування змісту освіти на рівні навчального предмета (курсу) полягає у визначенні його функцій, відповідно до яких встановлюються провідні елементи, їх обсяг і співвідношення з іншими елементами змісту.

На рівні навчального матеріалу елементи змісту освіти, що підлягають засвоєнню, фіксуються в підручниках, навчальних посібниках, збірниках вправ, методичних розробках тощо.

Відповідно до основної функції навчального предмета визначається його провідний компонент – зміст, заради якого навчальний предмет уведено в навчальний план, і блок засобів (процесуальний блок), до якого входять комплекс допоміжних знань, способи діяльності та певні форми організації процесу.

Зміст матеріалу з курсу, спрямований на формування готовності майбутніх педагогів професійного навчання до професійної діяльності має

підбиратися на основі врахування певних принципів. Відомо, що одним з основоположних принципів формування змісту освіти є принцип науковості.

У сучасному трактуванні принцип науковості формулюється у вигляді трьох ієрархічно пов'язаних положень: відповідність рівню сучасної науки; включення до змісту освіти компонентів, які дозволяли б сформувати в учнів (студентів) уявлення про часткові та загальнонаукові методи пізнання; демонстрація учням (студентам) найважливіших закономірностей процесу пізнання [11, с. 44].

Принцип врахування єдності змістового та процесуального аспектів навчально-виховного процесу формулюється таким чином: сукупність способів діяльності в змісті курсу повинна бути адекватна його цілям і інструментальна, тобто придатна до застосування [11, с. 44].

Дидактичні основи конструювання змісту освіти на третьому рівні (навчального матеріал) – набувають форми конкретних вимог до нього. Це, перш за все, вимоги щодо врахування при визначенні змісту закономірностей процесу засвоєння.

У зв'язку з об'єктивними закономірностями, а саме – дії принципу єдності змістового та процесуального аспектів навчання, з'являється новий, четвертий рівень розгляду змісту освіти – рівень процесу навчання або реалізації змісту освіти безпосередньо в навчально-виховному процесі. На цьому рівні як дидактичні основи виступають принципи врахування індивідуальних і вікових особливостей студентів, доступності й складності, систематичності й послідовності, активності й самостійності тощо (рис. 1).

Вищевикладені положення розглядалися нами як вихідні при визначенні змістового та процесуально-діяльнісного компонентів технології формування готовності майбутніх педагогів професійного навчання до професійної діяльності.

Складовою технології формування готовності майбутніх педагогів професійного навчання до професійної діяльності є оціночно-результативний компонент. Даний компонент передбачав діагностику формування готовності майбутніх педагогів професійного навчання до професійної діяльності, моніторинг навчальної діяльності. Моніторинг означає постійний нагляд за певним процесом з метою виявлення його відповідності бажаному результату або попереднім припущенням [4, с. 103].

Загалом організація ефективної педагогічної діяльності педагога професійного навчання вимагає постійного особистісного та професійного зростання у всіх сферах освіти і виробництва. Удосконалення професіоналізму та майстерності, які відображають єдність теоретичної та практичної готовності педагога до здійснення діяльності та характеризують його педагогічну діяльність, яка передбачає особливу організацію всього його життя [1].

Висновки. Отже, технологія формування готовності майбутніх педагогів професійного навчання до професійної діяльності розглядається як навчально-виховний процес, спрямований за критеріями технологічності, як

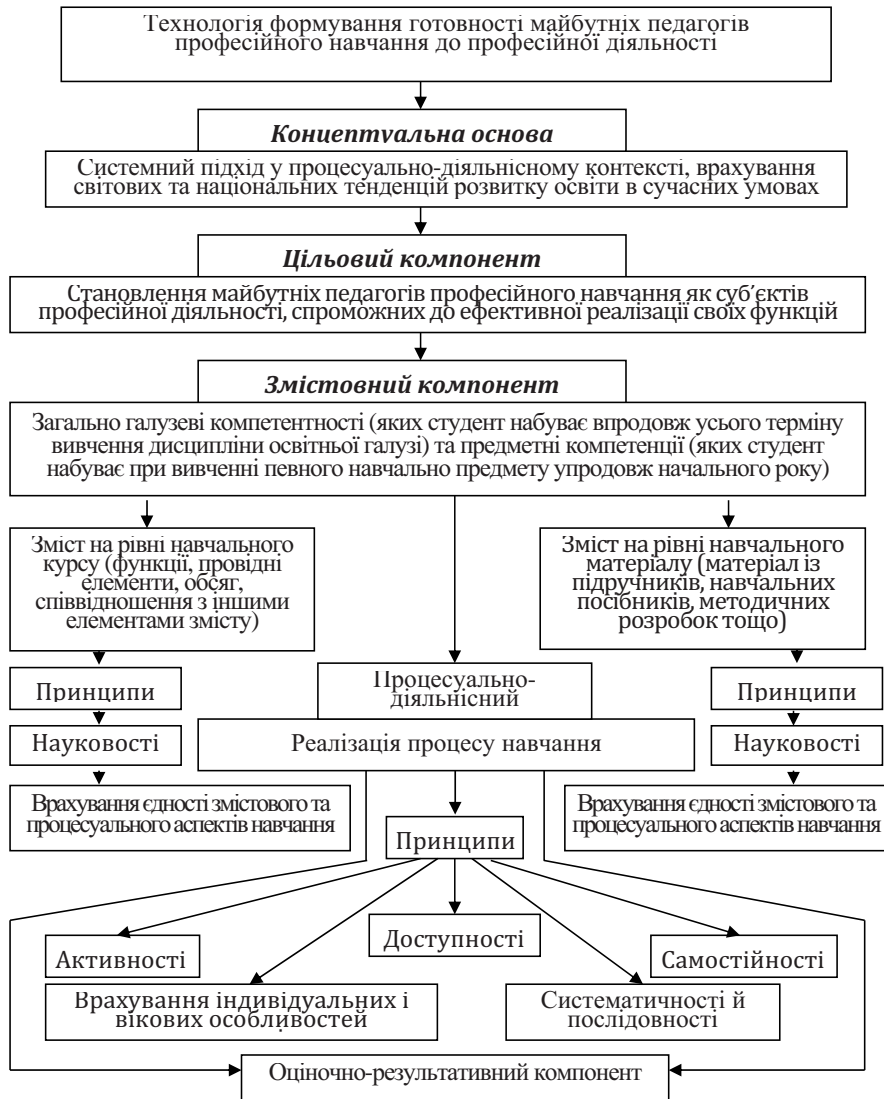

Рис. 1. Структурні компоненти технології формування готовності майбутніх педагогів професійного навчання до професійної діяльності

сукупність мети, завдань, змісту, методів і прийомів, послідовне здійснення яких приведе до формування готовності майбутніх педагогів професійного навчання до професійної діяльності. Технологія формування готовності майбутніх педагогів професійного навчання до професійної діяльності є комплексною системою цілеспрямованих дій, що спрямовані на одночасний розвиток як фахових знань, умінь та навичок так і особистості майбутнього педагога професійного навчання.

Перспективи подальших розвідок. Підсумовуючи, зазначимо, що розглянуті нами питання не охоплюють усіх аспектів багатогранної

проблеми формування готовності майбутніх педагогів професійного навчання до професійної діяльності.

Подальший напрямок роботи вбачаємо в обґрунтуванні педагогічних умов та розробці моделі формування готовності майбутніх педагогів професійного навчання до професійної діяльності.

Література

1. Алік Н. Організація професійної підготовки майбутнього педагога професійного навчання [Електронний ресурс] / А. Наталія // Науковий часопис НПУ імені М.П. Драгоманова. – Режим доступу : www.nbuv.gov.ua/old_jrn/Soc_Gum/Nchnpu_13/2010_7/4.pdf.

2. Бондар В. Дидактика : ефективні технології навчання студентів / Бондар В. – К. : Вересень, 1996. – 129 с.

3. Дичківська І. Інноваційні педагогічні технології : [навчальний посібник] / І. Дичківська. – К. : Академвидав, 2004. – 352 с.

4. Зеер Э. Модернизация профессионального образования : компетентностный подход : [учебное пособие] / Зеер Э., Павлова А., Сыманюк Э. – М. : Московский психологическо-социальный институт, 2005. – 216 с.

5. Коваленко Е. Дидактические основы профессионально-методической подготовки преподавателей специальных дисциплин : дис. доктора педагогических наук : 13.00.04 / Коваленко Е. – Х., 1999. – 407 с.

6. Національна стратегія розвитку освіти в Україні на період до 2021 року [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/344/2013>.

7. Освітні технології : навчально-методичний посібник / [Пехота О., Кіктенко А., Любарська О. та ін.] ; за заг. ред. О. Пехоти. – К. : А.С.К., 2001. – 256 с.

8. Смолкин А. Методы активного обучения : [научно-методическое пособие] / Смолкин А. – М. : Высшая школа, 1991. – 176 с.

9. Смолюк І. Розвиток педагогічних технологій у вищих закладах освіти України (теорія і практика) : дис. доктора педагогічних наук : 13.00.01 / Смолюк І. – Луцьк, 1999. – 375 с.

10. Сушенцева Л. Формування готовності майбутніх педагогів професійного навчання до професійної адаптації в умовах глобалізаційних процесів [Електронний ресурс] / Л. Сушенцева. – Режим доступу : <http://uchika.in.ua/nacionalena-akademiya-pedagogichnih-nauk-ukrayini-institut-ped.html?page=14>.

11. Теоретические основы содержания общего среднего образования / [под ред. В. Краевского, И. Лернера]. – М. : Педагогика. – 1983. – 352 с.

References

1. Alik N. Orhanizatsiia profesiinoi pidhotovky maibutnoho pedahoha profesiinoho navchannia [Elektronnyi resurs] / A. Nataliia // Naukovyi chasopys

NPU imeni M.P. Drahomanova. – Rezhym dostupu : www.nbu.gov.ua/old_jrn/Soc_Gum/Nchnpu_13/2010_7/4.pdf.

2. Bondar V. Dydaktyka : efektyvni tekhnolohii navchannia studentiv / Bondar V. – K. : Veresen, 1996. – 129 s.

3. Dychkivska I. Innovatsiini pedahohichni tekhnolohii : [navchalnyi posibnyk] / I. Dychkivska. – K. : Akademvydav, 2004. – 352 s.

4. Zeer Je. Modernizacija professional'nogo obrazovanija : kompetentnostnyj pohod : [uchebnoe posobie] / Zeer Je., Pavlova A., Symanjuk Je. – M. : Moskovs'kij psihologichesko-social'nyj institut, 2005. – 216 s.

5. Kovalenko E. Didakticheskie osnovy professional'no-metodicheskoy podgotovki prepodavatelej special'nyh disciplin : dis. doktora pedagogicheskikh nauk : 13.00.04 / Kovalenko E. – H., 1999. – 407 s.

6. Natsionalna stratehiia rozvytku osvity v Ukraini na period do 2021 roku [Elektronnyi resurs]. – Rezhym dostupu : <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/344/2013>.

7. Osvitni tekhnolohii : navchalno-metodychnyi posibnyk / [Pekhota O., Kiktenko A., Liubarska O. ta in.] ; za zah. red. O. Pekhoty. – K. : A.S.K., 2001. – 256 s.

8. Smolkin A. Metody aktivnogo obuchenija : [nauchno-metodicheskoe posobie] / Smolkin A. – M. : Vysshaja shkola, 1991. – 176 s.

9. Smoliuk I. Rozvytok pedahohichnykh tekhnolohii u vyshchykh zakladakh osvity Ukrainy (teoriia i praktyka) : dys. doktora pedahohichnykh nauk : 13.00.01 / Smoliuk I. – Lutsk, 1999. – 375 s.

10. Sushentseva L. Formuvannia hotovnosti maibutnikh pedahohiv profesiinoho navchannia do profesiinoi adaptatsii v umovakh hlobalizatsiinykh protsesiv [Elektronnyi resurs] / L. Sushentseva. – Rezhym dostupu : <http://uchika.in.ua/nacionalena-akademiya-pedagogichnih-nauk-ukrayini-institut-ped.html?page=14/>

11. Teoreticheskie osnovy sodержaniya obshhego srednego obrazovanija / [pod red. V. Kraevskogo, I. Lerner]. – M. : Pedagogika. – 1983. – 352 s.

*Статтю рекомендовано до друку
кандидатом педагогічних наук, доцентом кафедри педагогіки
ДВНЗ «Переяслав-Хмельницький державний університет
імені Григорія Сковороди»
Підборським Юрієм Григоровичем*

Стаття надійшла до редакції 30 грудня 2016 року